

Становище от доц. Ивайло Г. Попов

За дисертационния труд на тема:

***ИДЕЯ И РЕКОНСТРУКЦИЯ ПРИ СЪЗДАВАНЕТО И ВЪЗПРИЕМАНЕТО НА
ПРОИЗВЕДЕНИЯ НА ИЗОБРАЗИТЕЛНОТО ИЗКУСТВО СЛЕД
ПОСТМОДЕРНАТА СИТУАЦИЯ***

на докторант Ралица Игнатова Игнатова, фак. № 77946

за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ към докторантска програма
„Визуално-пластични изкуства“, департамент „Изящни изкуства“, НБУ, София.

Докторант Ралица Игнатова е известен и уважаван съвременен български художник и преподавател в ЮЗУ „Н. Рилски“, Благоевград, която познавам от съвместната ни работа повече от две десетилетия.

Докторантският ѝ труд е изследване на основополагащи въпроси и фундаментални проблеми, базирани върху теория и история на изкуството, философия, социология, културология, психоанализа и се състои от Увод (Въведение), четири глави и Заключение. Предметът и методите на изследване са представени във втора точка на въведението.

В своя докторантски труд Ралица изследва идеите в изкуството, анализира и разсъждава върху творби от предмодерното и модерно изкуство, проследява връзките и трансформациите на визуалния образ в живописата, графиката, фотографията и кино-анимацията, предлага мотивирани анализи и аргументи върху проблемите на творчеството като търсене на истината и категориите *пространство* и *време* в изкуството, което приемам за едно от големите достойнства на този труд.

В ясна структура на изложението, подчинено на логиката, предлага разсъждения за тиражираното изкуство, уникалност и „аура“ на произведението по В. Бенямин и доминация на идеите и вторичност на творбата в постмодерната ситуация. Изследва „живописата като живопис“ в разсъжденията на Ортега и Гасет и М. Фуко за най-енигматичното произведение на Д. Веласкес "Менини". Аналитично представя, задава мотивирани въпроси и разсъждава дали един гений може да бъде разбран от друг гений. Дали интерпретациите на П. Пикасо са като вариации по тема, свободни реплики „забравяйки Веласкес“, или пластическа игра по „Менини“ като пренос на идеи,

увековечени в живопис. Формообразуването „съзнато и несъзнато“ като предизвикателство на гения в разсъжденията на К. Г. Юнг за Пикасо. Закодираното и видимата страна, реалности и скрити образи в „Герника“. Тези проблеми са разгледани и изложени в първите три глави на изследването.

Изследването е допълнено с репродукции, рисунки, графики, ескизи от Пикасо, Д. Веласкес, Р. Магрит, Джакомети и фотографии – Брасай, Халсман, Фл. Анри, Сорентино, Киаростами, Уес Андерсън и др.

В началото на Четвърта глава е обосновано разглеждането на проблемите да продължи при създаването на разделение (категории), които се обуславят като *запад* и *изток*. Като изключителен научен принос на докторантския труд отчитам дълбоките проучвания, изчерпателния анализ и богатата фактология за изкуството на руския авангард от началото на XX в., което е „премълчавано (пише тя) и преследвано, то не съществува за публиката до 1980-те“. Руският авангард поради това е неразбран и недооценен.

Докторантът определя като фундаментално за изследването изкуството на Казимир Малевич, а супрематизма и „Черния квадрат на бял фон“ като нова философска концепция за безкрайното пространство и край на живописиста. На 35 години гениалният Малевич създава най-радикалната творба в изкуството.

Със завидна изследователска енергия докторантът анализира творбите и теоретичните трудове, предлага сравнителни таблици в селекция от факти и документация за Малевич, неговите ученици и многобройни последователи (за В. Кандински, П. Филонов, Вл. Татлин, А. Родченко, Ел Лисицки), както представя и вярата им за преустройство на света и самия човек чрез изкуството. Разделът за руския авангард (Четвърта глава) е богато илюстриран с репродукции, фотографии, ескизи, макети и проекти.

В заключение докторантът предлага изводи, прави сравнения и анализи за руския авангард и *постмодерната ситуация* като край на *модернизма*, отчитайки променените функции и роля в новата социална ситуация и десакрализацията на изкуството. След 1980-те години върху базата на предходните се генерират и надграждат новите творчески идеи, които радикално разширяват границите на съвременното изкуство. Докторантът отлично познава и изгражда цялостен модел в своя докторантски труд за развитие, утвърждаване и

реконструкция на идеите в изкуството в разширеното поле на *постмодерната ситуация* върху базата на огромен (134) брой автори и заглавия и 44 интернет източници на английски, немски, руски и български език.

Намирам обвързаност между докторантския труд и представените творби в портфолиото, представящо докторанта като автор.

В съвременното българско изкуство Ралица Игнатова е със свое визуално пространство и творческа платформа, формирана с креативна позиция, с непрекъснато търсене и самодисциплина – нейни живописни творби са притежание на *НХГ*, има изложена творба в *Квадрат 500* и в *Колекцията Петер Лудвиг*, Аахен, Германия.

Живописиста на Ралица Игнатова е като имагинерно пътуване в друго измерение, витална живопис, постигната с емоционална искреност и карнавална празничност, с музикална ритмика и постмодерна ирония. Планове, проекции, експресивна фигурация, аскетичен мизансцен и енигматична образност (цикъл *Корабът на глупците*, *Нощен трамвай*, *Натюрморт*). Търсената недоизказаност предизвиква мисълта, недовършеното, многозначното са част от стратегията на визуалното послание, което ни сродява с фантастичното и мечтата (*Градината на Аллаха*, *Постофанзив*, *Хълм*). Работи в тоналния диапазон на монохромната живопис с деликатни хроматични акценти, фактурно разнообразие и асоциативни връзки, постигнати чрез колажа и интегрираните предмети от бита (*Градината на Аллаха II*, *Deus ex Machina*) в нов контекст и нова символика. Багрена ръчна хартия, мушама, силикон – импровизира със значения и смисли, с техники и материали. Чрез автентичността на предметния свят и спонтанния артистичен жест, като иронична референция към баналното ни завръща към аурата на произведението и концептуалните практики.

Живопис с редуцирани средства и лаконичен визуален език, с приоритет на идеята – от временното към постоянното, като „преместване“ (наименование на изложба на Р. Игнатова в галерия „Килера“) – към вътрешната реалност – идеята като изследване на безграничното. Неслучайно в изводите към Четвърта глава докторантът поставя въпроса за технологията на художественото произведение в тясна обвързаност с основополагащия континуум: *време, пространство, идея*.

Ралица Игнатова е утвърден художник с дългогодишна и богата творческа биография, член на СБХ от 1985 г., член на ръководството на *Секция живопис* към СБХ

(от 2007 г.). Чрез спечелен конкурс през 1999 г. е на творческа специализация в *Cite International des Arts*, Париж (с участие в изложба там). Участва в представителни (Киев, Москва, Виена, Сеул), групови (Барселона, Мадрид, Париж, Холандия) и самостоятелни (Швейцария, Виена) изложби на съвременно българско изкуство. Участва в национални, групови и кураторски изложби, в конкурс за наградите за съвременно изкуство на *M-tel*, има номинация за награда за живопис в конкурса за наградите на *Алианс*, България. Участва в кураторски изложби и проекти (*Идентичности*, *Ех*). След 2000 г. осъществява шест самостоятелни изложби и два кураторски проекта. Нейни произведения са собственост на *НХГ*, *СГХГ*, галерии в страната и колекции в чужбина (Германия, Холандия, Франция, Саш, Швейцария, Южна Корея, Испания). Живописното ѝ творчество е отразено с позитивни изкуствоведски анализи и репродукции в периодичния печат, каталози от изложби, сборници и книги за съвременно изкуство.

От биографичната справка се вижда, че от 1983 г. Р. Игнатова работи в системата на художественото образование (35 години). От 2000 г. тя преподава като хоноруван преподавател в ЮЗУ, Благоевград, от 2007 г. след конкурс е доцент по живопис. От 2009 г. е научен ръководител на магистърска програма *Педагогика и социален формат на изобразителните изкуства*, научен ръководител на дипломанти (бакалаври и магистри). Осъществява различни проекти със студенти в рамките на *Национален студентски фестивал*, ЮЗУ, Благоевград, за 2014, 2015, 2016 г.; Свой кураторски проект със студенти, 2008 г. Р. Игнатова участва с доклади в международни, юбилейни и научни конференции. Има публикации в научни издания и сборници. Тя е преподавател с висока професионална подготовка и опит, толерантна, с афинитет към иновациите в преподаването на изкуство. Насърчава творческата активност с умение да провокира въображението на студентите, помага в търсенето на оригинални решения и форми на презентация. Поддържа творчески контакти с възпитаници на университета, вече утвърдени художници, интелектуалци и преподаватели по изкуство в страната и чужбина. Със своята висока професионална култура на преподавател и художник, Ралица Игнатова има свое завоювано място и е особено ценна за образователната система на България.

В заключение:

Оценявам изключително високо научните качества и приносния характер на докторантския труд на доц. Ралица Игнатова Игнатова, неговата значимост и актуалност, заедно с оригиналното художествено творчество и преподавателска дейност.

Предлагам на уважаемите членове на Научното жури да дадат съгласието си за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ на Ралица Игнатова (F77946),
Професионално направление: 8.2. *Изобразително изкуство*, Научна специалност „Изкуствознание и изобразително изкуство“.

19 юни 2017 г.

Доц. Ивайло Попов